HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a treia)

3 octombrie 2019*

„Trimitere preliminară – Societatea informațională – Libera prestare a serviciilor – Directiva 2000/31/CE – Răspunderea furnizorilor de servicii intermediari – Articolul 14 alineatele (1) și (3) – Furnizor de servicii de stocare-hosting – Posibilitatea de a solicita furnizorului de servicii să pună capăt unei încălcări sau să o prevină – Articolul 18 alineatul (1) – Limite personale, materiale și teritoriale ale domeniului de aplicare al unei somații – Articolul 15 alineatul (1) – Inexistența unei obligații generale în materie de supraveghere”

În cauza C-18/18,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Oberster Gerichtshof (Curtea Supremă, Austria), prin decizia din 25 octombrie 2017, primită de Curte la 10 ianuarie 2018, în procedura

Eva Glawischnig-Piesczek

împotriva

Facebook Ireland Limited,

CURTEA (Camera a treia),

compusă din doamna A. Prechal, președintă de cameră, domnii F. Biltgen, J. Malenovský (raportor) și C. G. Fernlund și doamna L. S. Rossi, judecători,

avocat general: domnul M. Szpunar,

grefier: domnul D. Dittert, șef de unitate,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 13 februarie 2019,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru doamna Glawischnig-Piesczek, de M. Windhager și de W. Niklfeld, Rechtsanwälte;

– pentru Facebook Ireland Limited, de G. Kresbach, de K. Struckmann și de A. Tauchen, Rechtsanwälte;

– pentru guvernul austriac, de G. Hesse, de G. Kunnert și de A. Jurgutyte-Ruez, în calitate de agenți;

– pentru guvernul leton, de I. Kucina, de E. Petrocka-Petrovska și de V. Soņeca, în calitate de agenți;

* Limba de procedură: germana.

– pentru guvernul portughez, de L. Inez Fernandes și de M. Figueiredo, în calitate de agenți, și de T. Rendas, consilier juridic;

– pentru guvernul finlandez, de J. Heliskoski, în calitate de agent;

– pentru Comisia Europeană, de G. Braun, de F. Wilman, de S. L. Kalėda și de P. Costa de Oliveira, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 4 iunie 2019,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 15 alineatul (1) din Directiva 2000/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2000 privind anumite aspecte juridice ale serviciilor societății informaționale, în special ale comerțului electronic, pe piața internă (Directiva privind comerțul electronic) (JO 2000, L 178, p. 1, Ediție specială, 13/vol. 29, p. 257).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între doamna Eva Glawischnig-Piesczek, pe de o parte, și Facebook Ireland Limited, al cărei sediu social se află în Irlanda, pe de altă parte, în legătură cu publicarea pe pagina unui utilizator găzduită pe site-ul rețelei sociale Facebook a unui mesaj conținând declarații care aduc atingere onoarei doamnei Glawischnig-Piesczek.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

3 Considerentele (6), (7), (9), (10), (40), (41), (45)-(48), (52), (58) și (60) ale Directivei 2000/31 au următorul cuprins:

„(6) […] Tratând numai chestiuni specifice care creează probleme pieței interne, prezenta directivă este pe deplin compatibilă cu necesitatea de a respecta principiul subsidiarității prevăzut la articolul 5 din tratat.

(7) Pentru a garanta certitudinea juridică și încrederea consumatorilor, este necesar ca prezenta directivă să stabilească un cadru general clar de reglementare a anumitor aspecte juridice ale comerțului electronic pe piața internă.

[…]

(9) În multe cazuri, libera circulație a serviciilor societății informaționale poate fi o reflectare specifică, în legislația comunitară, a unui principiu mai general, și anume libertatea de exprimare, definită la articolul 10 alineatul (1) din Convenția [europeană] de apărare a drepturilor omului și libertăților fundamentale [semnată la Roma la 4 noiembrie 1950], ratificată de toate statele membre. Din acest motiv, directivele care reglementează prestarea serviciilor societății informaționale trebuie să garanteze că această activitate poate fi exercitată liber în temeiul articolului menționat, sub singura rezervă a restricțiilor prevăzute la alineatul (2) [al aceluiași] articol și la articolul 46 alineatul (1) din tratat. Prezenta directivă nu aduce atingere normelor și principiilor fundamentale de drept intern privind libertatea de exprimare.

(10) În conformitate cu principiul proporționalității, măsurile prevăzute de prezenta directivă se limitează strict la minimul necesar pentru a atinge obiectivul bunei funcționări a pieței interne. Dacă este necesar să se intervină la nivel comunitar și pentru a garanta un spațiu într-adevăr fără frontiere interne în ceea ce privește comerțul electronic, directiva trebuie să asigure un nivel înalt de protecție a obiectivelor de interes general, în special protecția minorilor, a demnității umane, a consumatorilor și a sănătății publice. […]

[…]

(40) Divergențele existente și emergente dintre legislațiile și jurisprudențele statelor membre referitoare la răspunderea furnizorilor de servicii care acționează ca intermediari împiedică buna funcționare a pieței interne, în special prin stânjenirea dezvoltării serviciilor transfrontaliere și prin denaturarea concurenței. Furnizorii de servicii au datoria să acționeze, în anumite împrejurări, pentru evitarea sau stoparea activităților ilegale. Prezenta directivă constituie baza adecvată pentru elaborarea unor mecanisme rapide și fiabile care să permită înlăturarea informațiilor ilicite și blocarea accesului la acestea. […]

(41) Prezenta directivă echilibrează diferitele interese existente și stabilește principiile care pot sta la baza standardelor și acordurilor adoptate în domeniu.

[…]

(45) Limitările răspunderii furnizorilor de servicii intermediare prevăzute în prezenta directivă nu aduc atingere posibilității de a se interveni cu acțiuni în încetare de diferite tipuri. Aceste acțiuni în încetare pot lua în special forma unor hotărâri ale instanțelor judecătorești sau ale autorităților administrative care impun încetarea oricărei încălcări sau prevenirea acesteia, inclusiv prin înlăturarea informațiilor ilicite sau blocarea accesului la acestea.

(46) Pentru a beneficia de limitarea răspunderii, furnizorul unui serviciu al societății informaționale care constă în stocarea informațiilor trebuie să acționeze rapid pentru înlăturarea informațiilor în cauză sau pentru blocarea accesului la acestea de îndată ce ia cunoștință sau își dă seama de caracterul ilicit al acestor activități. Este oportun să se procedeze la înlăturarea informațiilor în cauză sau blocarea accesului la acestea cu respectarea principiului libertății de exprimare și a procedurilor stabilite în acest sens la nivel național. Prezenta directivă nu afectează posibilitatea statelor membre de a defini cerințe specifice care trebuie îndeplinite prompt înainte de înlăturarea informațiilor sau de blocarea accesului la acestea.

(47) Statele membre nu pot impune furnizorilor de servicii obligația de supraveghere decât în legătură cu obligațiile cu caracter general. Aceasta nu privește obligațiile de supraveghere aplicabile într-un caz specific și, mai ales, nu afectează deciziile autorităților naționale luate în conformitate cu legislația internă.

(48) Prezenta directivă nu aduce atingere în niciun mod posibilității statelor membre de a cere furnizorilor de servicii care dețin informații furnizate de destinatarii serviciilor lor să acționeze cu precauțiile care sunt de așteptat în mod rezonabil din partea lor și care sunt definite de legislația internă în scopul de a depista și a preveni anumite tipuri de activități ilicite.

[…]

(52) Exercitarea efectivă a libertăților pieței interne face necesară garantarea accesului eficient al victimelor la mijloacele de soluționare a litigiilor. Prejudiciile care pot fi provocate în cadrul serviciilor societății informaționale se caracterizează atât prin rapiditate, cât și prin întinderea geografică. Având în vedere această caracteristică specifică și necesitatea de a veghea ca autoritățile naționale să nu pună în pericol încrederea reciprocă, prezenta directivă invită statele

membre să garanteze că există căi de atac judiciare adecvate. Statele membre trebuie să examineze necesitatea de a asigura accesul la proceduri judiciare prin mijloacele electronice adecvate.

[…]

(58) Prezenta directivă nu se aplică serviciilor furnizate de prestatori stabiliți în țări terțe. Având în vedere dimensiunea globală a comerțului electronic, este cu toate acestea adecvat să se asigure compatibilitatea normelor comunitare cu normele internaționale. Prezenta directivă nu aduce atingere rezultatelor discuțiilor în curs asupra aspectelor juridice în cadrul organizațiilor internaționale (printre altele OMC, OCDE, UNCITRAL).

[…]

(60) Pentru a permite dezvoltarea neîngrădită a comerțului electronic, cadrul juridic trebuie să fie clar și simplu, previzibil și compatibil cu normele aplicabile la nivel internațional, astfel încât să nu aducă atingere competitivității industriei europene și să nu împiedice inovarea acestui sector.”

4 Articolul 14 din Directiva 2000/31, intitulat „Stocarea–hosting”, prevede:

„(1) Statele membre veghează ca atunci când un serviciu al societății informaționale constă în stocarea informațiilor furnizate de un destinatar al serviciului, furnizorul acelui serviciu să nu fie responsabil pentru informațiile stocate la cererea unui destinatar al serviciului, cu condiția ca:

(a) furnizorul să nu aibă cunoștință despre activitatea sau informația ilicită, iar în ceea ce privește acțiunile în daune, să nu aibă cunoștință de fapte sau circumstanțe din care să rezulte că activitatea sau informația este vădit ilicită

sau

(b) furnizorul, din momentul în care ia cunoștință despre acestea, acționează prompt pentru a elimina informațiile sau pentru a bloca accesul la acestea.

[…]

(3) Prezentul articol nu afectează posibilitatea ca o instanță judecătorească sau o autoritate administrativă să impună furnizorului de servicii, în conformitate cu cadrul legislativ din statele membre, să pună capăt unei încălcări sau să o prevină și nici nu afectează posibilitatea ca statele membre să instituie proceduri de reglementare a eliminării informațiilor sau blocării accesului la acestea.”

5 Potrivit articolului 15 alineatul (1) din această directivă:

„Statele membre nu trebuie să impună furnizorilor obligația generală de supraveghere a informațiilor pe care le transmit sau le stochează atunci când furnizează serviciile prevăzute la articolele 12, 13 și 14 și nici obligația generală de a căuta în mod activ fapte sau circumstanțe din care să rezulte că activitățile sunt ilicite.”

6 Articolul 18 alineatul (1) din directiva menționată prevede:

„Statele membre veghează ca acțiunile în justiție prevăzute în dreptul intern privind activitățile serviciilor societății informaționale să permită adoptarea rapidă de măsuri, inclusiv măsuri interimare, destinate să ducă la încetarea oricărei încălcări presupuse și să prevină orice altă atingere adusă intereselor respective.”

Dreptul austriac

7 Conform alineatului 1 al articolului 1330 din Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch (Codul civil), persoana care a suferit un prejudiciu real sau a pierdut un câștig din cauza unei atingeri aduse onoarei sale are dreptul la despăgubiri. Potrivit alineatului 2 al acestui articol, această prevedere se aplică și atunci când o persoană răspândește fapte care aduc atingere reputației, situației materiale sau perspectivelor de viitor ale unor terți și al căror caracter neadevărat îl cunoștea sau trebuia să îl cunoască. În acest caz, se poate solicita de asemenea retractarea și publicarea acesteia.

8 Potrivit articolului 78 alineatul 1 din Urheberrechtsgesetz (Legea privind drepturile de autor), imaginile reprezentând o persoană nu pot fi expuse public sau difuzate în alt mod, astfel încât să fie accesibile publicului, atunci când astfel s-ar aduce atingere intereselor legitime ale persoanei în cauză sau intereselor unei rude apropiate, în cazul în care persoana în cauză a decedat fără să fi permis sau dispus publicarea imaginilor.

9 În temeiul articolului 18 alineatul 1 din E-Commerce-Gesetz (Legea privind comerțul electronic), furnizorii de servicii de stocare–hosting nu au o obligație generală de supraveghere a informațiilor pe care le stochează, le transmit sau le fac accesibile și nici de a căuta ei înșiși fapte sau circumstanțe din care să rezulte că activitățile sunt ilicite.

Litigiul principal și întrebările preliminare

10 Doamna Glawischnig-Piesczek a fost deputată în Nationalrat (Consiliul Național, Austria), președintă a grupului parlamentar „die Grünen” (Verzii) și purtător de cuvânt la nivel federal al acestui partid politic.

11 Facebook Ireland exploatează o platformă mondială de socializare (denumită în continuare „Facebook Service”) pentru utilizatorii situați în afara Statelor Unite ale Americii și a Canadei.

12 La 3 aprilie 2016, un utilizator al Facebook Service a distribuit, pe pagina sa personală, un articol din revista austriacă de informații online *oe24.at*, intitulat „Verzii în favoarea menținerii unui venit minim pentru refugiați”, ceea ce a avut ca efect generarea pe această pagină a unei „imagini în miniatură” a site-ului de origine, cuprinzând titlul acestui articol, un scurt rezumat al acestuia, precum și o fotografie a doamnei Glawischnig-Piesczek. Acest utilizator a mai publicat, în legătură cu acest articol, un comentariu redactat în termeni despre care instanța de trimitere a constatat că erau de natură să aducă atingere onoarei reclamantei din litigiul principal, să o denigreze și să o calomnieze. Această contribuție putea fi consultată de fiecare utilizator al Facebook Service.

13 Prin scrisoarea din 7 iulie 2016, doamna Glawischnig-Piesczek a solicitat Facebook Ireland, printre altele, să șteargă acest comentariu.

14 Întrucât Facebook Ireland nu a retras comentariul în cauză, doamna Glawischnig-Piescanzek a introdus o acțiune la Handelsgericht Wien (Tribunalul Comercial din Viena, Austria), care, printr-o ordonanță privind măsurile provizorii din 7 decembrie 2016, a obligat Facebook Ireland să înceteze, imediat și până la închiderea definitivă a procedurii privind acțiunea în încetare, publicarea și/sau difuzarea de fotografii ale reclamantei din litigiul principal, în cazul în care mesajul de însoțire conține aceleași afirmații sau afirmații cu un conținut echivalent celui al comentariului menționat la punctul 12 din prezenta hotărâre.

15 Facebook Ireland a blocat accesul în Austria la informația publicată inițial.

16 Sesizat în apel, Oberlandesgericht Wien (Tribunalul Regional Superior din Viena, Austria) a confirmat ordonanța dată în primă instanță în ceea ce privește aceleași afirmații. În schimb, acesta a statuat că difuzarea afirmațiilor având un conținut echivalent urma să înceteze numai în privința celor care au fost aduse la cunoștința Facebook Ireland de reclamanta din litigiul principal, de terți sau în alt mod.

17 Handelsgericht Wien (Tribunalul Comercial din Viena) și Oberlandesgericht Wien (Tribunalul Regional Superior din Viena) și-au întemeiat decizia pe articolul 78 din Legea privind dreptul de autor și pe articolul 1330 din Codul civil, cu motivarea că, printre altele, comentariul publicat cuprindea afirmații care aduceau o atingere excesivă onoarei doamnei Glawischnig-Piesczek și care lăsau să se înțeleagă, totodată, că aceasta ar fi avut un comportament infracțional, fără a furniza nici cea mai mică probă în această privință.

18 Fiecare dintre părțile din litigiul principal a formulat recurs la Oberster Gerichtshof (Curtea Supremă, Austria).

19 Fiind chemat să se pronunțe cu privire la aspectul dacă somația de încetare, emisă împotriva unui furnizor de servicii de stocare–hosting care exploatează o rețea de socializare cu un număr mare de utilizatori, poate fi extinsă și la afirmațiile cu formulare identică și/sau cu conținut echivalent de care acesta nu are cunoștință, Oberster Gerichtshof (Curtea Supremă) arată că, potrivit propriei jurisprudențe, o astfel de obligație trebuie să fie considerată proporțională atunci când furnizorul serviciilor de stocare-hosting a luat deja cunoștință de cel puțin o atingere adusă intereselor persoanei respective cauzată prin contribuția unui utilizator și este astfel demonstrat riscul de a fi săvârșite alte încălcări.

20 Apreciind, totuși, că litigiul pendinte pe rolul său ridică probleme de interpretare a dreptului Uniunii, Oberster Gerichtshof (Curtea Supremă) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Articolul 15 alineatul (1) din [Directiva 2000/31] se opune, la modul general, ca una dintre următoarele obligații să-i fie impusă unui furnizor de servicii de hosting care nu a îndepărtat imediat informațiile ilicite, mai precis obligația de a îndepărta nu numai această informație ilicită în sensul articolului 14 alineatul (1) litera (a) din [această] directivă, ci și informațiile cu formulare identică:

– la nivel internațional;

– în statul membru respectiv;

– ale utilizatorului în cauză, la nivel internațional;

– ale utilizatorului în cauză, din statul membru respectiv?

2) În cazul unui răspuns negativ la prima întrebare: această obligație se aplică și în privința informațiilor cu sens identic?

3) Această concluzie este valabilă și în cazul informațiilor cu sens identic, de îndată ce operatorul a aflat despre această împrejurare?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima și la a doua întrebare

21 Prin intermediul primei și al celei de a doua întrebări, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă Directiva 2000/31, în special articolul 15 alineatul (1) din aceasta, trebuie interpretată în sensul că se opune posibilității ca o instanță dintr-un stat membru:

– să oblige un furnizor de servicii de stocare-hosting să elimine informațiile pe care le stochează și al căror conținut este identic cu cel al unei informații declarate anterior ilicite sau să blocheze accesul la acestea, oricare ar fi autorul cererii de stocare a acestor informații;

– să oblige un furnizor de servicii de stocare-hosting să elimine informațiile pe care le stochează și al căror conținut este echivalent cu cel al unei informații declarate anterior ilicite sau să blocheze accesul la acestea și

– să extindă efectele unei asemenea somații la nivel mondial.

22 Cu titlu introductiv, este cert că Facebook Ireland furnizează servicii de stocare-hosting în sensul articolului 14 din Directiva 2000/31.

23 În această privință, trebuie amintit că articolul 14 alineatul (1) din această directivă urmărește să exonereze de răspundere furnizorul de servicii de stocare în cazul în care îndeplinește una dintre cele două condiții enumerate la această dispoziție, și anume să nu aibă cunoștință despre activitatea sau despre informația ilicită, sau să acționeze prompt pentru a elimina aceste informații sau pentru a bloca accesul la ele de îndată ce ia cunoștință de acestea.

24 În plus, reiese din articolul 14 alineatul (3) din Directiva 2000/31, interpretat în lumina considerentului (45) al acesteia, că această exonerare nu aduce atingere posibilității instanțelor naționale sau autorităților administrative naționale de a impune furnizorului de servicii de stocare în cauză să pună capăt unei încălcări sau să o prevină, inclusiv prin eliminarea informațiilor ilicite sau prin blocarea accesului la acestea din urmă.

25 Rezultă, astfel cum a arătat domnul avocat general la punctul 32 din concluzii, că un furnizor de servicii de stocare poate fi destinatarul unor somații adoptate în temeiul dreptului național al unui stat membru, chiar dacă îndeplinește una dintre condițiile alternative prevăzute la articolul 14 alineatul (1) din Directiva 2000/31, și anume chiar în ipoteza în care nu este considerat responsabil.

26 Pe de altă parte, articolul 18 din Directiva 2000/31, care face parte din capitolul III din aceasta, intitulat „Aplicare”, prevede la alineatul (1) că statele membre veghează ca acțiunile în justiție prevăzute în dreptul intern privind activitățile serviciilor societății informaționale să permită adoptarea rapidă de măsuri, inclusiv măsuri interimare, destinate să ducă la încetarea oricărei încălcări presupuse și să prevină orice altă atingere adusă intereselor respective.

27 În speță, astfel cum rezultă din cuprinsul punctului 13 din prezenta hotărâre și din însuși modul de redactare a întrebărilor adresate, Facebook Ireland, mai întâi, avea cunoștință de informația ilicită în cauză. În continuare, această societate nu a acționat prompt pentru a o elimina sau pentru a bloca accesul la ea, astfel cum prevede articolul 14 alineatul (1) din Directiva 2000/31. În sfârșit, reclamanta din litigiul principal a sesizat o instanță națională pentru ca aceasta să emită o somație precum cea prevăzută la articolul 18 menționat.

28 Considerentul (52) al acestei directive precizează că specificitatea care decurge din faptul că daunele care se pot produce în cadrul serviciilor societății informaționale se caracterizează atât prin rapiditate, cât și prin întinderea lor geografică, precum și necesitatea de a se asigura că autoritățile naționale nu pun sub semnul întrebării încrederea pe care ele trebuie să și-o acorde reciproc au determinat legiuitorul Uniunii Europene să invite statele membre să garanteze că există căi de atac judiciare adecvate.

29 Astfel, în cadrul punerii în aplicare a articolului 18 alineatul (1) din Directiva 2000/31, statele membre dispun de o putere de apreciere deosebit de importantă în privința acțiunilor și procedurilor care permit adoptarea măsurilor necesare.

30 În plus, dat fiind că aceste din urmă măsuri sunt, potrivit mai multor versiuni lingvistice ale acestei dispoziții, printre care figurează și versiunile în limbile spaniolă, engleză și franceză, în mod expres menite să pună capăt „oricărei" încălcări sau să prevină „orice" nouă atingere adusă intereselor vizate, nicio limitare a domeniului lor de aplicare nu poate, în principiu, să fie prezumată în scopul punerii lor în aplicare. Această interpretare nu este repusă în discuție de împrejurarea că alte versiuni lingvistice ale dispoziției menționate, printre care cea în limba germană, prevăd că respectivele măsuri urmăresc să pună capăt „unei încălcări presupuse" și să prevină „noi atingeri aduse intereselor vizate".

31 Articolul 15 alineatul (1) din Directiva 2000/31 precizează, la rândul său, că statele membre nu trebuie să impună furnizorilor obligația generală de supraveghere a informațiilor pe care le transmit sau le stochează atunci când furnizează serviciile prevăzute la articolele 12, 13 și 14 și nici obligația generală de a căuta în mod activ fapte sau circumstanțe din care să rezulte că activitățile sunt ilicite.

32 La întrebările adresate de instanța de trimitere trebuie să se răspundă ținând seama de toate dispozițiile menționate.

33 În primul rând, instanța de trimitere ridică în esență problema dacă articolul 15 alineatul (1) din Directiva 2000/31 se opune ca o instanță dintr-un stat membru să oblige un furnizor de servicii de stocare să elimine sau să blocheze accesul la informațiile pe care le stochează și al cărui conținut este identic cu cel al unei informații declarate anterior ilicite.

34 În această privință, deși acest articol 15 alineatul (1) interzice statelor membre să impună furnizorilor de servicii de stocare o obligație generală de supraveghere a informațiilor pe care le transmit sau le stochează sau o obligație generală de a căuta în mod activ fapte sau circumstanțe din care să rezulte că activitățile sunt ilicite, astfel cum reiese din considerentul (47) al directivei menționate, o astfel de interdicție nu privește obligațiile de supraveghere „aplicabile într-un caz specific".

35 Un astfel de caz specific își poate avea originea în special, precum în cauza principală, într-o informație precisă, stocată de furnizorul de servicii de stocare în cauză la cererea unui anumit utilizator din rețeaua sa socială, al cărei conținut a fost analizat și apreciat de o instanță competentă a statului membru care, în urma aprecierii sale, a declarat-o ilicită.

36 Dat fiind că o rețea socială facilitează transmiterea rapidă a informațiilor stocate de furnizorul de servicii de stocare între diferiții săi utilizatori, există un risc real ca o informație care a fost calificată drept ilicită să fie reprodusă ulterior și să fie partajată de un alt utilizator al acestei rețele.

37 În aceste condiții, pentru a determina furnizorul de servicii de stocare în cauză să prevină orice nouă atingere adusă intereselor în cauză, este legitim ca instanța competentă să poată impune acestui furnizor să blocheze accesul la informațiile stocate, al căror conținut este identic cu cel declarat ilicit anterior, sau să retragă aceste informații, oricare ar fi autorul cererii de stocare a acestora. Or, având în vedere în special această identitate de conținut a informațiilor vizate, nu se poate considera că somația emisă în acest scop instituie în sarcina furnizorului serviciilor de stocare o obligație de a

supraveghea în general informațiile pe care le stochează, nici o obligație generală de a căuta în mod activ fapte sau circumstanțe din care să rezulte că activitățile sunt ilicite în sensul articolului 15 alineatul (1) din Directiva 2000/31.

38 În al doilea rând, instanța de trimitere ridică în esență problema dacă articolul 15 alineatul (1) din Directiva 2000/31 se opune ca o instanță dintr-un stat membru să oblige un furnizor de servicii de stocare-hosting să elimine informațiile pe care le stochează și al căror conținut este echivalent cu cel al unei informații declarate anterior ilicite sau să blocheze accesul la acestea.

39 Din indicațiile cuprinse în decizia de trimitere reiese că, prin sintagma „informație cu conținut echivalent”, instanța de trimitere urmărește să vizeze informațiile care transmit un mesaj al cărui conținut rămâne în esență neschimbat și, prin urmare, diferă foarte puțin de cel care a condus la constatarea caracterului său ilicit.

40 În această privință, trebuie subliniat că natura ilicită a conținutului unei informații nu rezultă în sine din utilizarea anumitor termeni, combinați într-un anumit mod, ci din faptul că mesajul transmis prin acest conținut este calificat ca fiind ilicit, fiind vorba, precum în speță, despre afirmații calomnioase care vizează o anumită persoană.

41 Rezultă că, pentru ca o somație prin care se urmărește încetarea unui astfel de act ilicit și prevenirea repetării acestuia, precum și orice nouă atingere adusă intereselor în cauză să poată efectiv să atingă aceste obiective, somația respectivă trebuie să se poată extinde la informații al căror conținut, deși transmite în esență același mesaj, este formulat în mod ușor diferit, prin cuvintele utilizate sau prin combinarea acestora, față de informația al cărei conținut a fost declarat ilicit. Astfel, în caz contrar, după cum subliniază instanța de trimitere, efectele unei astfel de somații ar putea fi ușor eludate prin stocarea unor mesaje ușor diferite față de mesajele declarate anterior ilicite, ceea ce ar putea determina persoana în cauză să fie obligată să sporească numărul procedurile pentru a obține încetarea acțiunilor a căror victimă este.

42 Cu toate acestea, trebuie amintit de asemenea, în acest context, că, astfel cum rezultă din articolul 15 alineatul (1) din Directiva 2000/31 și după cum s-a amintit la punctul 34 din prezenta hotărâre, o instanță dintr-un stat membru nu poate, pe de o parte, să emită în privința furnizorului serviciilor de stocare o somație prin care să îi impună acestuia să supravegheze, în general, informațiile pe care le stochează și nici, pe de altă parte, să îl constrângă să caute în mod activ fapte sau circumstanțe care au stat la baza conținutului ilicit.

43 În această privință, trebuie să se arate în special că, astfel cum reiese din considerentul (41) al Directivei 2000/31, prin adoptarea acesteia din urmă, legiuitorul Uniunii a dorit să instituie un echilibru între diferitele interese existente.

44 Prin urmare, articolul 15 alineatul (1) din Directiva 2000/31 implică faptul că obiectivul vizat de o somație, astfel cum este cea menționată la articolul 18 alineatul (1) din aceeași directivă, interpretat în lumina considerentului (41) al acesteia, care constă în special în protejarea în mod eficient a reputației și a onoarei unei persoane, nu poate fi urmărit prin intermediul unei obligații excesive impuse furnizorului serviciilor de stocare.

45 Având în vedere cele de mai sus, trebuie ca informațiile echivalente la care se referă punctul 41 din prezenta hotărâre să cuprindă elemente specifice identificate în mod corespunzător de autorul somației, precum numele persoanei vizate de încălcarea constatată anterior, împrejurările în care a fost constatată această încălcare, precum și un conținut echivalent celui care a fost declarat ilicit. Diferențele în formularea acestui conținut echivalent în raport cu conținutul declarat ilicit nu trebuie, în orice caz, să fie de natură să îl constrângă pe furnizorul de servicii de stocare în cauză să efectueze o apreciere autonomă a conținutului menționat.

46 În aceste condiții, o obligație precum cea descrisă la punctele 41 și 45 din prezenta hotărâre, pe de o parte, în măsura în care se extinde și la informațiile cu conținut echivalent, pare suficient de eficace pentru a asigura protecția persoanei vizate de afirmații calomnioase. Pe de altă parte, această protecție nu este asigurată prin intermediul unei obligații excesive impuse furnizorului serviciilor de stocare, în măsura în care supravegherea și căutările pe care aceasta le impune sunt limitate la informațiile care conțin elementele specificate în somație, iar conținutul lor calomnios de natură echivalentă nu obligă furnizorul serviciilor de stocare să efectueze o apreciere autonomă, acesta din urmă putând astfel să recurgă la tehnici și la mijloace de căutare automatizate.

47 Astfel, o asemenea somație nu este în special de natură să impună furnizorului serviciilor de stocare o obligație de a supraveghea, în general, informațiile pe care le stochează sau o obligație generală de a căuta în mod activ fapte sau circumstanțe din care să rezulte că activitățile sunt ilicite în sensul articolului 15 alineatul (1) din Directiva 2000/31.

48 În al treilea rând, deși instanța de trimitere nu oferă explicații în această privință în motivarea deciziei sale de trimitere, modul de redactare a întrebărilor pe care le-a adresat Curții sugerează că îndoielile sale privesc de asemenea aspectul dacă articolul 15 alineatul (1) din Directiva 2000/31 este de natură să se opună posibilității ca somații precum cele prevăzute la punctele 37 și 46 din prezenta hotărâre să producă efecte care să se extindă la scară mondială.

49 Pentru a răspunde la această întrebare, trebuie amintit că, astfel cum reiese în special din articolul său 18 alineatul (1), Directiva 2000/31 nu prevede, în această privință, nicio limitare, în special teritorială, a întinderii măsurilor pe care statele membre au dreptul să le adopte în conformitate cu această directivă.

50 În consecință și ținând seama de asemenea de punctele 29 și 30 din prezenta hotărâre, Directiva 2000/31 nu se opune ca respectivele măsuri din somație să producă efecte la scară mondială.

51 Totuși, din considerentele (58) și (60) ale acestei directive reiese că, ținând seama de dimensiunea mondială a serviciului electronic, legiuitorul Uniunii a considerat că este necesar să se asigure coerența normelor Uniunii din acest domeniu cu normele aplicabile la nivel internațional.

52 Este de competența statelor membre să se asigure că măsurile pe care le adoptă și care produc efecte la scară mondială țin seama în mod corespunzător de aceste din urmă norme.

53 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, trebuie să se răspundă la prima și la a doua întrebare că Directiva 2000/31, în special articolul 15 alineatul (1) din aceasta, trebuie interpretată în sensul că nu se opune posibilității ca o instanță dintr-un stat membru:

– să oblige un furnizor de servicii de stocare-hosting să elimine informațiile pe care le stochează și al căror conținut este identic cu cel al unei informații declarate anterior ilicite sau să blocheze accesul la acestea, oricare ar fi autorul cererii de stocare a acestor informații;

– să oblige un furnizor de servicii de stocare-hosting să elimine informațiile pe care le stochează și al căror conținut este echivalent cu cel al unei informații declarate anterior ilicite sau să blocheze accesul la acestea, în măsura în care supravegherea și căutarea informațiilor vizate de o astfel de somație sunt limitate la informații care transmit un mesaj al cărui conținut rămâne în esență neschimbat în raport cu cel care a condus la constatarea caracterului ilicit și care cuprind elementele specificate în somație, iar diferențele din formularea acestui conținut echivalent în raport cu cea care caracterizează informația declarată ilicită anterior nu sunt de natură să îl constrângă pe furnizorul serviciilor de stocare-hosting să efectueze o apreciere autonomă a acestui conținut și

– să oblige un furnizor de servicii de stocare-hosting să elimine informațiile la care se referă somația sau să blocheze accesul la acestea la nivel mondial în cadrul dreptului internațional relevant.

Cu privire la a treia întrebare

54 Având în vedere răspunsul dat la prima și la a doua întrebare preliminară, nu mai este necesar să se examineze cea de a treia întrebare preliminară.

Cu privire la cheltuielile de judecată

55 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară:

Directiva 2000/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2000 privind anumite aspecte juridice ale serviciilor societății informaționale, în special ale comerțului electronic, pe piața internă (Directiva privind comerțul electronic), în special articolul 15 alineatul (1) din aceasta, trebuie interpretată în sensul că nu se opune posibilității ca o instanță dintr-un stat membru:

– **să oblige un furnizor de servicii de stocare-hosting să elimine informațiile pe care le stochează și al căror conținut este identic cu cel al unei informații declarate anterior ilicite sau să blocheze accesul la acestea, oricare ar fi autorul cererii de stocare a acestor informații;**

– **să oblige un furnizor de servicii de stocare-hosting să elimine informațiile pe care le stochează și al căror conținut este echivalent cu cel al unei informații declarate anterior ilicite sau să blocheze accesul la acestea, în măsura în care supravegherea și căutarea informațiilor vizate de o astfel de somație sunt limitate la informații care transmit un mesaj al cărui conținut rămâne în esență neschimbat în raport cu cel care a condus la constatarea caracterului ilicit și care cuprind elementele specificate în somație, iar diferențele din formularea acestui conținut echivalent în raport cu cea care caracterizează informația declarată anterior ilicită nu sunt de natură să îl constrângă pe furnizorul serviciilor de stocare-hosting să efectueze o apreciere autonomă a acestui conținut și**

– **să oblige un furnizor de servicii de stocare-hosting să elimine informațiile la care se referă somația sau să blocheze accesul la acestea la nivel mondial în cadrul dreptului internațional relevant.**

Semnături